

Zofia Krzysztoń - rys historyczny

Damian Domżański

Dolnośląski Szpital Specjalistyczny

im. T. Marciniaka -

Centrum Medycyny Ratunkowej

we Wrocławiu

ZOFIA KRZYSZTOŃ - RYS HISTORYCZNY

Rodzina

Zofia Krzysztoń de domo Bilińska urodziła się 21 czerwca 1918 roku w Mojówce na terenie obecnej Ukrainy. Jej rodzicami byli Lucjan Biliński (+ 1941) i Felicja de domo Wierzchowska¹ (+1963). Lucjan Biliński był chemikiem pracującym w Przemysle Naftowym w Boryslawiu. Poza Zofią, w rodzinie Bilińskich był jeszcze Czesław, jej brat, który później został technikiem i też zamieszkał we Wrocławiu². Zachował się również odpis z księgi chrztów z parafii rzymsko-katolickiej w Czernichowicach, z którego dowiadujemy się, że została ochrzczona 28 sierpnia 1919 roku, a jej rodzicami chrzestnymi byli Rafał Biliński i Maria Wierzchowska³. Mąż Zofii Krzysztoń - Zdzisław Krzysztoń (1920-2001) był lekarzem i pułkownikiem WP. Mieli syna Tomasza.

Nauka

Uczęszczała do Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Drohobyczu, gdzie zdała maturę w roku szkolnym 1937/38. W tym samym roku rozpoczęła studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W momencie wybuchu II wojny światowej ukończyła już dwa lata studiów, ale z powodu okupacji niemieckiej była zmuszona je przerwać i zajęła się pracą, aby utrzymać siebie i rodzinę. Podejmowała się pracy w sklepie spożywczym oraz była pomocą biurową w urzędzie celnym. Po wkroczeniu do Lwowa Armii Czerwonej i wypędzenia przez nią Niemców powróciła na studia w Instytucie Lekarskim we Lwowie do 1945 roku⁴.

7 października 1945 roku wyszła za mąż za Zdzisława Krzysztonia⁵ i po ślubie w ramach repatriacji wyjechała do Krakowa. Tam kontynuowała studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego. Po otrzymaniu absolutorium w lecie 1946 roku Zofia Krzysztoń przenosi się do Wrocławia i we wrześniu 1947 roku została przyjęta jako wolontariuszka do Kliniki Neurologicznej we Wrocławiu, a od stycznia 1948 roku została jej pracownikiem jako asystent⁶.

Praca

Zofia Krzysztos otrzymała dyplom lekarski otrzymała 5 lipca 1950 roku⁷, a 15 czerwca 1953 roku otrzymała II stopień specjalności w zakresie neurologii⁸. 21 czerwca 1961 roku obroniła doktorat na podstawie dysertacji: „Etiopatogeneza stwardnienia zanikowego bocznego”⁹. 3 grudnia 1957 roku otrzymała habilitację na podstawie pracy: „Wzgórze noworodka-Studium topograficzne i cytometryczne”¹⁰.

W roku 1951 została awansowana na starszego asystenta, następnie w 1956 roku została adiunktem, a od października 1967 do lipca 1972 roku pracowała jako wykładowca. Od 1 sierpnia 1972 roku została mianowana docentem etatowym kliniki.

Od 1 września 1973 roku Zofia Krzysztos została detaszowana do pracy na stanowisku docenta Akademii Medycznej do Szpitala Specjalistycznego m. Wrocławia ob. DSS-CMR¹¹.

Działalność zagraniczna

Zofia Krzysztos brała czynny udział w VII Międzynarodowym Kongresie Neurologów w Rzymie w 1961 roku. W 1966 roku otrzymała 3-miesięczne stypendium w ramach wymiany kulturalnej od Rządu Królestwa Belgii. Przebywała wówczas w Instytucie Born-Bunge w Antwerpii pod kierownictwem prof. van Bogaerta, gdzie szkoliła się w zakresie neuropatologii.

Kolejnym zagranicznym wyjazdem naukowym był 3 miesięczny pobyt w Klinice Psychiatrycznej Uniwersytetu w Louvain pod kierunkiem prof. Andre Dewulfa, tam też rozpoczęła prace habilitacyjną¹².

Dokonania

Od 1956 do 1971 roku, Zofia Krzysztos prowadziła Oddział Żeński Kliniki Neurologicznej – stanowisko to poruszali jej kolejno Kierownicy Kliniki: prof. Rudolf Arend i prof. Stanisława Falkiewiczowa. Szkoliła tam m stypendystów i młodszych lekarzy. Oddział liczył 45-55 łóżek dla chorych.

Od 1965 roku Zofia Krzysztos prowadziła również samodzielnie Pracownię Neuropatologiczną Kliniki Neurochirurgicznej.

Od 1959 roku prowadziła stałe zajęcia dydaktyczne ze studentami, przez kilka lat była opiekunem naukowym Koła Naukowego. Prowadziła też zajęcia dydaktyczne dla stypendystów specjalizujących się w neurologii oraz w latach 1972/73 dla studentów V roku Wydziału Lekarskiego.

Poza pracą na Akademii Medycznej od 1954 roku do 1970 roku, nieprzerwanie pracowała w ambulatorium Kliniki jako konsultant III Przychodni Obwodowej (1954-1960) i konsultant Przychodni Przemysłowej m. Wrocławia (1960-1970).

W latach 1951-1956 była Przewodniczącym Rady Zakładowej przy PSK nr 2, a przez kolejne 4 lata pełniła funkcję wiceprzewodniczącego tej rady. Była również członkiem Okręgowej Komisji Kontroli Zawodu przy Miejskiej Radzie Narodowej we Wrocławiu. W latach 1970-1972 w ramach pracy społecznej badała członków Z.B.O.W i D. (Związku Bojowników o Wolność i Demokrację).

26 lipca 1973 roku została specjalistą wojewódzkim ds. neurologii dla m. Wrocławia, zastępując dr med. Stanisława Teppę¹³.

Od 1 października 1973 roku była ordynatorem Oddziału Chorób Wewnętrznych ZOZ Krzyki¹⁴. Z dniem 1 listopada 1976 roku została powołana na stanowisko ordynatora Oddziału Chorób Nerwowych w Zespole Opieki Zdrowotnej Dzielnicy Wrocław-Krzyki¹⁵. Ponownie została powołana na to stanowisko z dniem 1 maja 1983 r¹⁶, tak samo 30 kwietnia 1984 r.¹⁷

Od 1 listopada 1987 roku pracowała jako starszy asystent - konsultant w ZOZ Wrocław-Krzyki¹⁸. Była bardzo cennym pracownikiem Szpitala. Jako jedyny lekarz na Oddziale neurologicznym wykonywała sekcje mózgu i neuropatologię¹⁹.

W roku 1980 na fali sierpniowego ruchu społecznego w ZOZ Krzyki powstało Koło NSZZ Solidarność, w którego działalność od początku włączyła się dr Zofia Krzysztoń²⁰.

Odnaczenia

Została odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi (1954), Złotym Krzyżem Zasługi (1974), Medalem Academia Medica Wratislavis Polona (1983), Medalem 40-lecia PRL (1985)²¹. Otrzymała również nagrodę wewnętrzną za całokształt pracy w roku 1975²² i Medal Dolnośląskiej Izby Lekarskiej im. J. Mikulicza Radeckiego²³.

Dorobek naukowy

Zofia Krzysztoń opublikowała ponad 40 prac naukowych: oryginalnych, kazuistycznych, poglądowych i statystycznych. Wygłosiła ponad 50 referatów na zebraniach naukowych Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.

Zmarła 11 lutego 1993 r. we Wrocławiu²⁴ i spoczęła na cmentarzu parafialnym św. Rodziny we Wrocławiu.

1 Zofia Krzysztoń, Kwestionariusz Osobowy, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (Składnica Akt DSS-CRM, dalej SADSSCMR).

2 Życiorys Zofii Krzysztoń, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

3 Odpis uwierzytelniony aktu chrztu L.p. 296/39/52 wykonany przez tłumacza przysięgłego Jana Rozgórskiego, Wrocław 17 lipca 1952 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

4 Życiorys Zofii Krzysztoń, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK7117. (SADSSCMR).

5 Zofia Krzysztoń, Kwestionariusz Osobowy, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

6 Zaświadczenie pracy Nr 83/58, Akademia Medyczna we Wrocławiu, Wrocław 20 stycznia 1958 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK 7117. (SADSSCMR).

7 Odpis dyplomu lekarskiego Zofii Krzysztoń, L. 69, Wrocław, 5 lipca 1950 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

8 Odpis dyplomu o uzyskaniu przez Zofię Krzysztoń II stopnia specjalizacji, Nr 1020, Wrocław 15 czerwca 1953 r. [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

9 Odpis dyplomu doktora nauk medycznych Zofii Krzysztoń, Nr 47/61, Wrocław 1 grudnia 1961 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

10 Odpis dyplomu habilitacji Zofii Krzysztoń, Nr 28, Wrocław 5 października 1971 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[11](#) Pismo Rektora AM we Wrocławiu Stanisława Iwankiewicza do Zofii Krzysztoń, sygn. 138/2583/73, Wrocław 29 sierpnia 1973 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[12](#) Życiorys Zofii Krzysztoń... , (SADSSCMR).

[13](#) J. Kanienowski, Życiorys Zofii Krzysztoń – druk lotny (SADSSCMR).

[14](#) Zaświadczenie zastępcy dyrektora Lidii Pająk, sygn. ZOZ-III-DS-Z66/a/87, Wrocław 13 kwietnia 1987, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[15](#) Pismo dyrektora Romualda Tuzinkiewicza, Wrocław 29 października 1976 r., [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[16](#) Pismo informujące z ZOZ Wrocław-Krzyki, znak ZOZ-III-DS-Z22/a/83, Wrocław, 30 czerwca 1983 r. [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[17](#) Pismo informujące z ZOZ Wrocław-Krzyki, znak ZOZ-III-DS-ZOZ/a/84, Wrocław, 27 kwietnia 1984 r. [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[18](#) Umowa o pracę Zofii Krzysztoń, Wrocław 1 listopada 1987 r., Pismo informujące z ZOZ Wrocław-Krzyki, znak ZOZ-III-DS-Z22/a/a83, Wrocław, 30 czerwca 1983 r. [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[19](#) Pismo Ordynatora Oddziału Chorób Nerwowych Jerzego Kamienowskiego do Dyrektora Szpitala im. T. Marciniaka, Wrocław 16 maja 1991 r. [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[20](#) J. Kanienowski, Życiorys Zofii Krzysztoń – druk lotny (SADSSCMR).

[21](#) Opinia o Zofii Krzysztoń wystawiona przez Lidię Pająk, Zofię Nowicką i Mariana Łęckiego, Wrocław 14 grudnia 1989 r, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[22](#) Decyzja dyrektora Szpitala Specjalistycznego miasta Wrocławia Kazimierza Sroczyńskiego z 19 grudnia 1975 r. znak DS-2187/a/76, [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń sygn. NK16512. (SADSSCMR).

[23](#) J. Kanienowski, Życiorys Zofii Krzysztoń – druk lotny (SADSSCMR).

[24](#) Akt zgonu Zofii Krzysztoń, Nr 944)93 [w:] Akta Osobowe Zofii Krzysztoń (SADSSCMR).

